

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdür Yardımcılığı

7/3174

Sayı : B.06.0.SPGY.0.0-026.21-2008/464836
Konu : Yazılı Soru Önergesi/Hasip
Kaplan

ÇOK İVEDİ
4 Kasım 2008

TBMM BAŞKANLIĞINA

İlgi: 06.05.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-5776 sayılı yazıları.

Şırnak Milletvekili Sayın Hasip Kaplan'ın 7/3174 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Saygılarımla arzederim.

ALİ BABACAN
Dışişleri Bakanı

Ek: 2 sayfa.

**ŞIRNAK MİLLETVEKİLİ HASİP KAPLAN'IN 7/3174 ESAS NO'LU YAZILI
SORU ÖNERGESİ**

SORULAR

Kırklareli'nin Demirköy İlçesi'ne bağlı İğneada açıklarında, Bulgar Sahil Güvenlik ekipleri kaçak avlanılarak karasularının ihlal edildiği gerekçesiyle ateş sonucu ölen balıkçı Yalçın Ercan'dan önce de benzer birçok olay yaşanmıştı. 1 çocuk babası Yalçın Ercan'ın cenazesi Bulgaristan'dan görevlendirilen ambulansla Dereköy gümrük sahasına, oradan Kırklareli İl Sağlık Müdürlüğü tarafından gönderilen ambulansla Kırklareli Devlet Hastanesi morguna kaldırıldı. Savcının yaptığı incelemenin ardından ise ceset otopsi için İstanbul Adli Tıp Kurumuna gönderilmişti. Kırklareli Jandarma Komutanlığı ekiplerince teslim alınan Engin ve Zaim Ercan kardeşler de gece saatlerinde, Bulgar Polisi tarafından Dereköy gümrük sahasında Kırklareli Vali Yardımcısı İsmet Tabaş'a teslim edilmiş, ardından Kırklareli Devlet Hastanesinde sağlık kontrollerinden geçirilen Ercan kardeşlerin vücutlarında yaklaşık 2 saat süren tedavileri sonucunda çok sayıda darp izine rastlanmıştı. Olayın kendilerine hazırlanan bir komplo olduğunu iddia eden Ercan kardeşler, "Kendi sınırimızdaydık ama Bulgar Sahil Güvenlik bizi taciz etti. Birden ateş açmaya başladılar. Tekneye 7 – 8 kurşun isabet etti. Korkuya kapılıp ellerimizi kaldırdık teslim olduk. Tekneye çıkan 4 sahil güvenlik polisi bize sopalarla saldırdı. Şişman bir polis Yalçın'ın sırtına silah dayadı, ateşledi sonra yere yatırdı. Kanlar içindeki kardeşimizin üzerine 3 el daha ateş etti. Bizi de gözaltına aldılar." şeklinde beyanda bulunmuştu. Ercan'ın arkadaşı Sedat Koçak, "Sırtında 3 kurşun vardı. Bulgar makamlarına göre boğuşma sırasında Yalçın'ın eli tetiği basmış kendi kendini vurmuş. Diğer kardeşleri Zaim ve Engin ise gece saat 03.00'de köyüne geldi. Onlarda da darp işi var. Dışişleri Bakanlığı yetkililerini göreve çağırıyoruz." demişti.

1) Daha önce de benzeri olaylar yaşanmış, Bulgaristan, Romanya ve Ukrayna gibi ülkelerin sahil güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu birçok balıkçımız öldürülmüştü. Buna benzer kaç olay yaşandı? Sorumlular hakkında ne tür işlem yapıldı?

2) Karasularının ihlali ateşli silah kullanmak için yeterli midir? AB üyesi olan Bulgaristan ve Avrupa Konseyi üyesi olan diğer Karadeniz'e kıyısı olan ülkeler AİHS'nin 2. maddesi uyarınca "yaşam hakkını" ihlal ettiklerinden bu konuda bugüne kadar Avrupa Konseyi ve AİHM makamları önünde herhangi bir çalışma yapılmış mıdır? Karasuları ihlali var mıdır; olsa bile, Bulgaristan makamlarının karasuları ihlali veya kalkan balığı için balıkçılarımızı öldürmesinin yasal dayanağı var mıdır? Yurttaşlarımızın can ve mal güvenliğinin sağlanması, faillerin yargılanması için diplomatik alanda etkili bir çalışma yapılmış mıdır?

CEVAP

Komşu ülkelerin deniz yetki alanlarında kaçak olarak avlanan balıkçılarımıza karşı ateş açmanın ölçüsüz güç kullanılması olduğu hususu ilgili ülkelerle yapılan temaslarda düzenli olarak vurgulanmakta, uluslararası hukuka aykırı eylemlere karşı gereken tepkiler verilmektedir. Bu çerçevede, son yıllarda vatandaşlarımızın hayatlarını kaybetmesiyle sonuçlanan iki olay (Ukrayna ve Bulgaristan) vuku bulmuştur.

17 Nisan 2008 tarihinde Mutludere açıklarında avlanan "Ömer Reis 2" adlı balıkçı teknemize Bulgar Sahil Güvenlik güçlerinin müdahalesi sonucu Yalçın Ercan adlı vatandaşımızın hayatını kaybetmesi üzerine, Sofya Büyükelçiliğimiz ve Burgaz

Başkonsolosluğumuzca ilgili Bulgar makamları nezdinde girişimde bulunulmuştur. Ayrıca, Bulgaristan'ın Ankara Büyükelçisi Bakanlığımıza davet edilmiş; Büyükelçi'den müessif olay hakkında izahat istenmiş; aşırı ve orantısız güç kullanımından ötürü yaşanan bu olayın kabul edilemez olduğu, kaçak avlanma gerekçesine sığınamayacağı, suçluların ortaya çıkarılmasını beklediğimiz hususları vurgulanmış ve bu olaya ilişkin olarak yasal hakların saklı tutulduğu bildirilmiştir. İlgili Bulgar makamları girişimlerimize cevaben, olaydan üzüntü duyduklarını, ilk tespitlerine göre Bulgar karasularında bulunan teknede çıkan arbedede bir Bulgar polisin silahının ateş alması üzerine balıkçımızın yaralandığını ve hastaneye kaldırılırken yolda hayatını kaybettiğini, soruşturmaya ilgili gelişmelerden tarafımıza bilgi verileceğini ifade etmişlerdir.

Ayrıca, Bulgaristan adli makamlarına intikal etmiş olan soruşturmaya ilişkin olarak yapılan girişimlerde, beklentimizin soruşturmanın bir an önce tamamlanarak sonucundan ülkemize bilgi verilmesi olduğu iletilmiştir. Söz konusu soruşturma süreci Sofya Büyükelçiliğimiz ve Burgaz Başkonsolosluğumuz tarafından yakından takip edilmektedir.

Soruşturma sürecinde gelinen son aşamaya ilişkin olarak görüşülen Bulgar yetkililerden, soruşturma sürecinin ilk aşamasında hazırlanan bilirkişi raporunda "dikkatsizlik ve görevi ihmal sonucu ölüme sebebiyet vermekle" suçlanan Bulgar Polisi aleyhine deliller yer alırken, yeni hazırlanan bilirkişi raporunda Bulgar Polisi lehine tamamen teorik gerekçelere dayanan yeni unsurların yer aldığı ve Bulgaristan Başsavcılığının yeni bilirkişi raporuna istinaden davayla ilgili iddianame hazırlanmasından vazgeçebileceği öğrenilmiştir. Bunun üzerine, soruşturma sürecinin tarafsız, şeffaf ve siyasi baskılardan arındırılmış bir ortamda ilerlemesi zımında, Bulgar makamlarından olan adil yargılama beklentimizin Sayın Adalet Bakanımızın imzasını taşıyan bir mektupla Bulgar Adalet Bakanlığına iletilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir. Bu amaçla, Adalet Bakanımız tarafından 23 Ekim 2008 tarihinde imzalanan mektup Bulgaristan Adalet Bakanlığına Sofya Büyükelçiliğimiz aracılığıyla iletilmiştir.

Öte yandan, Engin ve Zayim Ercan isimli balıkçı kardeşler hakkında Karadeniz'de Bulgaristan'ın karasularına girerek izinsiz avlanma ve sınır güvenlik görevlilerine mukavemette bulunma suçlamalarıyla açılan davanın duruşması 1-2 Ekim 2008 tarihleri arasında yapılmış, balıkçı kardeşlerin de hazır bulunduğu mahkemede suçlamalara itiraz edilmesine rağmen balıkçı kardeşler suçlu bulunarak birer yıl cezaya çarptırılmış, ancak şartlı olarak tahliye edilmişlerdir. Balıkçı kardeşler, cezaya çarptırıldıkları mahkeme kararına itiraz etmeye karar vermişlerdir. Diğer taraftan, Bulgar polislerin tutuklanmadığı öğrenilmiştir.

Diğer taraftan, Bulgar Sahil Güvenlik güçlerinin açtığı ateş sonucu hayatını kaybeden balıkçı Yalçın Ercan'ın yakınlarınınca, Bulgaristan'daki iç hukuk yollarının tüketilmesi ve elde edilen sonucun hakkaniyete uygun olmadığına kanaat getirilmesi halinde AİHM'e başvurulması mümkündür. Aynı şekilde, Karadeniz'e kıyısı olan ve AİHM'nin yetkisini tanımış olan Avrupa Konseyi üyesi ülkelerde Türk vatandaşlarına yönelik yaşam hakkı ihlalleri olması durumunda AİHM'e başvuruda bulunulması mümkündür.